

Toespraak Hans Slooff in SOVE viering 2 maart 2013. “De verwoesting van Jeruzalem”

Woord ter inleiding door de voorganger.

Het Rampjaar 70 na Christus: Jeruzalem verwoest, de tempel met de grond gelijk gemaakt: “geen steen op ’n andere steen gebleven.”

Het volk zonder tempel, hun stad zonder hart.

Zadkine beeldde het uit: ’n wanhopig spartelende mens zonder hart.

De verwachting van “eindelijk dan de Messias, ’n timmermanszoon uit Nazareth” vervlogen, Sjaloom verdampt en daarvoor in de plaats de wrede vrede van de pax romana: torenhoge belastingen, uitbuiting en onderdrukking van Galilea tot Jeruzalem.

Kerken gesloten, afgebroken, herkenbare plaatselijke verbanden, buurthuizen vallen uit elkaar, kleine dorpen verliezen hun midden, waar ze zich verzamelden in goede en slechte tijden. Verband, verbondenheid verloren.

Zoals die kromgebogen vrouw, zonder enige levensverwachting, zo Israel van toen, zo mensen vandaag: hoe verder? hoe lang nog? Vanwaar is verlossing, bevrijding, herstel te verwachten?

Zoals die twee, of waren het er duizenden, tienduizenden op terugweg naar Emmaüs, leeg en teleurgesteld: “Wij hadden zo gehoopt dat met hem het Koninkrijk van God hersteld zou worden, maar het is al de derde dag en nog .....wanneer komt het eens goed?”

En het geschiedde, en blijft geschieden door de eeuwen heen, telkens weer, hier en daar, mensen die zich opnieuw verzamelen rondom Het Verhaal, Mozes, Profeten, Jezus’ Woord dat door de wereld gaat en mensen voortdrijft, bijeenbrengt en die de handen uitsteken naar elkaar en zeggen en zingen: “sjaloom” en gaan doen wat gedaan moet worden: recht, gerechtigheid, verzoening en vrede.

Vanavond willen wij die mensen zijn, en hier elkaar ’n hand vol vrede en verzoening reiken.

Ter inleiding bij de lezing uit Zacharia 9, 8-13.

De eerste voorlezing is uit het geloofsgeschrift dat op naam staat van Zacharia.

Hij trad op in de periode van 520-518 v. Chr.

Zijn naam, betekent: “God herinnert zich”. jou, mij, hoop verwachting.

Het joodse volk was op terugweg uit de ballingschap in Babylonië, “uit de put waarin geen water stond.”

Eenmaal teruggekeerd op hun geboortegrond werd hun vreugde getemperd door het te langzame herstel. Zij bewerkten het land en zaaiden zaigoed, maar ze plukten er niet de vruchten van.

Opnieuw onder de knoet van de Perzische grootmacht van eer en waardigheid beroofd, uitgebuit, opnieuw in slavendienst, roept Zacharia van godswege: “Zie je koning komt naar je toe, een gerechte, een bevrijder is hij, ootmoedig is hij, rijdend op ’n ezel”.

Maar hoe lang nog, eeuwige God, wij willen u zien. Geef ons vandaag ’n teken van toekomst!

Voorlezing: Lukas 19, 28-47.

Ten tijde van Jezus werd het land van Israel bestuurd door landvoogden die namens de romeinse keizer de bevolking meervoudige torenhoge belastingen oplegden.

Volkstellingen werden gehouden om de aanwas van de bevolking bij te kunnen houden, want: hoe meer zielen, des te groter de belasting-opbrengst.
De tempel van Jerusalem fungeerde als centraal belastingkantoor.

Voor de bevolking van het straatarme Galilea leed onder de armoede en uitbuiting door de Romeinse bezetter. Het eerste verzet tegen deze overheersing begon dan ook in deze provincie. Ook Jezus, uit Nazareth sloot zich aan bij het verzet tegen onrecht en uitbuiting. Hij bleek een man met een visioen “dat een nieuwe wereld komen zal waar brood genoeg zou zijn en water voor allen, huizen van vrede en veilige buurten”
Trekend van Galilea naar Judea, met een groeiende groep volgelingen achter zich aan, sterkend en bemoedigend om je in te zetten voor gerechtigheid voor iedereen; zo komen ze aan bij de poorten van Jerusalem.
Midden onder hen, koninklijk voornaam, hun verwachte Messias, weerloos op ’n ezel.
Het zootje ongeregeld botst op tegen de Romeinse legermacht met paard en wagens onder leiding van Pontius Pilatus.
Onze jaarlijkse palmprocessie lijkt in niets op wat zich daar in werkelijkheid voltrok.

Een ongelijke strijd op het tempelplein: de “sjaloom van het Koninkrijk der hemelen verliest het van de “pax Romana”, ’n wrede vrede op basis van onderdrukking.
De tempel, waar allang geen Thora meer te vinden was, werd tot een rovershol, gehaat belastingkantoor, symbool van uitbuiting en afpersing, werd verwoest: geen steen bleef op de ander.

In een retro-perspectief verhaal, terugblikkend naar het verleden, beschrijft Lukas in de jaren 80 die opstand en verwoesting van Jerusalem en de kruisiging van duizenden verzetsstrijders. Desolaat, ’n stad zonder midden, ’n volk zonder hart, kerken gesloten: “er zouden geen gelovigen meer zijn”, ’n wijk zonder buurthuis, ’n dorp zonder kerk of kapel.

“Hoe verder, Eeuwige, Ene, waar zijt gij te vinden? Wij willen U zien! Geef ons vandaag ’n teken van leven! Als ’n kromgebogen vrouw zit Israel aan de voet van de boom, (Lukas 13,10-17 Genezing van een kromgebogen vrouw op de sabbat.)

Er circuleert onder de oude geschriften ’n brief van Barnabas. Daaruit dit citaat: “Maar ook over de tempel zal ik u spreken, hoe de rampzaligen dwaalden door hun hoop te stellen op het gebouw als zou dit het huis, de woning van God zijn en niet hun hoop stellen op hun God die hen geschapen had naar zijn beeld, gelijkend op Hem.”

Iedere mens, ten diepste in zijn hart, daar is beeld en gelijkenis met de Ene te vinden is, daar woont zijn geestkracht en geestdrift, daar zal Hijzelf zijn Woord en Thora leggen (Jesaja), daar is de woonplaats van de Allerhoogste, daar heeft hij de mens zijn levensadem ingeblazen om van te leven, daar is zijn wonen.

Tempel, kathedraal, parochiekerk of kapel, ze zijn mooi, maar jij, mens, bent me liever, waar jullie je verzamelen omwille van mij, ben ik in jullie midden, ook aan de keukentafel

Mensen die hem zoeken, volgelingen, vragen Jezus: “Rabbi, waar ben je te vinden als wij je zoeken? Hij blijkt geen vaste woon- en verblijfplaats te hebben, zelfs geen steen om z’n hoofd op te leggen. (Joh.4,35)

Daar waar mensen zijn, in het diepste van hun hart en geweten, zoek mij daar, daar is de plek van mijn wonen onder de mensen, vanaf den beginne.

Staande aan de voet van de tempel zegt hij zijn tegenstanders: “Breek deze tempel af en in drie dagen zal ik hem –indrukwekkender dan deze– herbouwen”
Nu hebben ze de voornaamste reden hem ter dood te veroordelen.

Als drie vrouwen, met heerlijke balsem bij zijn graf komen om hem te balsemen, om hem te bewaren voor alle tijden, vinden zij de steen van het graf weggerold.

Een jonge man gekleed met een witte mantel die bij het graf zit vraagt: “Zoek je Jezus, de gekruisigde? Die is opgewekt, hij is niet hier. Dit is de plek waar ze hem hebben neergelegd. Maar ga heen en zeg aan zijn leerlingen en aan Petrus dat hij u voorgaat naar Galilea, daar zult ge hem zien zoals hij gezegd heeft”

Verbaasd en ontzet vluchten ze met de balsem weg van het graf, en zeggen niemand iets.
(Lukas, 16, 6)

Maar wie goed luistert, door het verhaal heen, hoort vandaag meer: “Ga naar Galilea, daar zult ge hem zien, daar gaat Hij u voor zoals Hij gezegd heeft”

Galilea, uithoek waar niets goeds vandaan kan komen, streek van armoede, onderdrukking en uitbuiting. Het is er niet beter dan in het diensthuis Egypte.

Galilea is van alle tijden en staat vandaag voor de achterstandsbuurtten, krottenwijken in de grote steden, voor de tentenkampen vol uitgeprocedeerde asielzoekers, vol mensen, groot en klein, op de vlucht voor oorlogsgeweld.

Galilea, staat vandaag voor de opvanghuizen voor verslaafden, en slachtoffers van mensenhandel.

“In alle mensen wil hij wonen, met hart en ziel aan ons getrouwd” zingt “het lied van Gods aanwezigheid”. (G.v.L. nr.456)

“Zeg aan al zijn volgelingen dat hij u voorgaat naar Galilea, daar zult gij hem zien, zoals hij u heeft gezegd” Hij ontmoet daar ‘n kromgebogen vrouw, die staat voor het onderdrukte volk. Hij legt haar de handen op en opeens staat zij rechtop (Lukas 13, 10)

Blijf dan niet hangen bij het lege graf maar ga met je balsem naar het Galilea-van-hier-en-nu: Kromgebogen mensen, onderdrukt, uitgebuit, aan de kant geschoven, slavenvrouwen, kinderarbeid

“Ik heb honger, ...ik heb dorst...ik voel me vreemdeling, buitengesloten, over de grens gezet.. zit gevangen.....ik ben ziek.....ik heb geen dak boven m'n hoofd.....ze achtervolgen me.....

Ga daar met de balsem die je zelf bent naar toe om te verlichten, om te behouden: hart en ogen open, hart en oren open, open handen om te geven en te delen, zonder aanzien des persoons, spreek vrij wie gebogen, gekromd in het leven staat, zit. (Lukas 13, 10), ondersteun de verlamde en help hen weer gaan, geef (ver)blinden weer nieuw zicht.

Doe zelfs die als dood zijn, zonder hoop, weer opstaan en verder gaan

Ik zal U voorgaan in het Galilea dat hier en nu is op weg naar die nieuwe wereld die komen zal.

Er samen in geloven, erop vertrouwen is: de weg gaan van recht, gerechtigheid

Dat het mogelijk is weet je door de weg te gaan van “Ik zal er zijn”, lankmoedig en geduldig, vol ontferming en erbarmen.

En dan samen 'n plek vinden om elkaar te inspireren en bemoedigen aan de hand van de Schriftverhalen, de Thora van Mozes, de Profeten en de Jezusverhalen, brood en beker delen om Hem, de Levende en als mensen van de weg De Weg weer verder trekken.